

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

ELEANOR SHARPSTON

της 22ας Δεκεμβρίου 2008¹

1. Η παρούσα αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, που υποβλήθηκε από το γαλλικό Conseil d'État, αφορά την πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τις τοποθεσίες διαφόρων δοκιμών ελευθέρωσης γενετικών τροποποιημένων οργανισμών (στο εξής: ΓΤΟ) στην ύπαιθρο, όταν οι αρχές θεωρούν ότι η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών μπορεί να παρουσιάζει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη.

Ιστορικό

2. Τον Απρίλιο του 2004, ο P. Azelvandre ζήτησε από τον δήμαρχο του Sausheim να του γνωστοποιήσει την ανακοίνωση προς το κοινό, το δελτίο εμφύτευσης² και τη συνοδευτική επιστολή του νομάρχη σχετικά με κάθε σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ στην ύπαιθρο που πραγματοποιήθηκε στο έδαφος του Δήμου του Sausheim. Ζήτησε επίσης να του σταλούν τα ενημερωτικά δελτία για κάθε νέα ελευθέρωση που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί το 2004 στο έδαφος του εν λόγω δήμου.

3. Ο δήμαρχος δεν απάντησε στο αίτημα αυτό. Κατόπιν τούτου, ο P. Azelvandre προσέφυγε ενώπιον της επιτροπής προσβάσεως

στα διοικητικά έγγραφα. Η επιτροπή διατύπωσε γνώμη υπέρ της γνωστοποίησης της ανακοινώσεως προς το κοινό και της πρώτης σελίδας της συνοδευτικής επιστολής του νομάρχη, αλλά διατύπωσε γνώμη κατά της γνωστοποίησης του δελτίου εμφύτευσης και της κάρτας εντοπισμού των ελευθερώσεων στην ύπαιθρο με το σκεπτικό ότι η γνωστοποίηση αυτή θα προσέβαλε το απόρρητο του ιδιωτικού βίου και την ασφάλεια των ενδιαφερομένων γεωργών. Η επιτροπή αυτή κήρυξε απαράδεκτο το αίτημα περί γνωστοποίησης των δελτίων σχετικά με κάθε νέα ελευθέρωση που θα πραγματοποιηθεί το 2004.

4. Ο δήμαρχος γνωστοποίησε προσηκόντως τις ανακοινώσεις προς το κοινό σχετικά με πέντε ελευθερώσεις γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στην ύπαιθρο, που πραγματοποιήθηκαν στο έδαφος του δήμου αυτού και τις συνοδευτικές επιστολές του νομάρχη για δύο από τις ανακοινώσεις αυτές. Στη συνέχεια, ο P. Azelvandre άσκησε προσφυγή ενώπιον του tribunal administratif de Strasbourg, το οποίο ακύρωσε τη σιωπηρή απόφαση του δημάρχου περί αρνήσεως γνωστοποίησης στον P. Azelvandre των επιστολών του νομάρχη σχετικά με τις λοιπές τρεις δοκιμές ελευθέρωσης και των δελτίων εμφύτευσης σχετικά με τις πέντε δοκιμές, εκτός από τις ονομαστικές πληροφορίες, και υποχρέωσε τον δήμαρχο να του γνωστοποιήσει τα εν λόγω έγγραφα.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Στα γαλλικά: fiche d'implantation.

5. Ο Δήμος του Sausheim άσκησε ενώπιον του Conseil d'État αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής. Το Conseil d'État υπέβαλε τα ακόλουθα ερωτήματα στο Δικαστήριο:

βαλλοντικές πληροφορίες⁴ ή βάσει μιας γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου;»

«1. Πρέπει η έκφραση “τόπος όπου θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών”, ο οποίος δεν δύναται, κατά το άρθρο 19 της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 1990, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον³, να θεωρηθεί εμπιστευτικός, να νοηθεί ως αναφερόμενη σε καταχωρισμένο στο κτηματολόγιο γαιοτεμάχιο ή σε ευρύτερη γεωγραφική ζώνη αντιστοιχούσα είτε στον δήμο στο έδαφος του οποίου πραγματοποιείται η ελευθέρωση είτε σε μια ακόμη ευρύτερη ζώνη (επαρχία, νομός);

2. Στην περίπτωση που θεωρηθεί ότι ο ως άνω τόπος πρέπει να νοηθεί ως καταχωρισμένο στο κτηματολόγιο γαιοτεμάχιο, μπορεί μια επιφύλαξη αναγόμενη στην προστασία της δημοσίας τάξεως ή άλλων απορρήτων που προστατεύει ο νόμος να αντιταχθεί στη γνωστοποίηση των στοιχείων καταχωρίσεως στο κτηματολόγιο του γαιοτεμαχίου που συνιστά τόπο ελευθερώσεως των ως άνω οργανισμών, βάσει του άρθρου 95 [ΕΚ] ή της οδηγίας 2003/4/ΕΚ, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περι-

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Εφαρμοστέα νομοθεσία

6. Ο P. Azelvandre υπέβαλε την αίτησή του τον Απρίλιο του 2004. Την εποχή εκείνη, η οδηγία 90/220 είχε αντικατασταθεί με την οδηγία 2001/18/ΕΚ⁵ και η οδηγία 2003/4 δεν είχε ακόμη αντικαταστήσει την προγενέστερή της 90/313/ΕΟΚ⁶ του Συμβουλίου.

7. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο, για την απάντηση στα υποβληθέντα από το Conseil d'État ερωτήματα, να βασισθεί στην

3 — ΕΕ L 117, σ. 15.

4 — ΕΕ L 41, σ. 26.

5 — Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ (ΕΕ L 106, σ. 1).

6 — Οδηγία της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος (ΕΕ 1990, L 158, σ. 56).

οδηγία 2001/18⁷ και στην οδηγία 90/313⁸. Όπως θα διευκρινισθεί κατωτέρω, εφόσον, κατά το μεγαλύτερο μέρος, δεν υπάρχουν διαφορές των κρίσιμων για την υπόθεση διατάξεων μεταξύ προγενέστερων και μεταγενέστερων οδηγιών, οι απόψεις που θα διατυπώσω ισχύουν, *mutatis mutandis*, για τις οδηγίες 90/220 και 2003/4.

Νομικό πλαίσιο

Διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ

Είδος της ελευθέρωσης

8. Από τη διατύπωση της αποφάσεως περί παραπομπής και τον φάκελο της εθνικής διαδικασίας προκύπτει ότι οι επίμαχες ελευθερώσεις είναι ελευθερώσεις στην ύπαιθρο, εμπίπτουσες στο πεδίο εφαρμογής του μέρους Β της οδηγίας 2001/18.

9. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο γνωστοποίησε στο Δικαστήριο τους αριθμούς της κάρτας εντοπισμού των εν λόγω δοκιμών στην ύπαιθρο. Από τις εκθέσεις για τις δοκιμές αυτές⁹ προκύπτει ότι αφορούν τον αραβόσιτο, που είναι «ανώτερο φυτό», όπως καθορίζεται στο παράρτημα ΙΙΙ, ανήκον στον κλάδο των *Spermatophytae* (φυτά που φέρουν σπόρους). Επομένως, οι πληροφορίες που απαιτείται να προσκομίσει ο κοινοποιών κατά τη διαδικασία αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας είναι οι απαριθμούμενες στο παράρτημα ΙΙΙ Β της ίδιας οδηγίας.

10. Το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ προβλέπει:

«4. Όταν, αφού το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεσπίσουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 30 [ΕΚ] [...] τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.»

11. Μεταξύ των δικαιολογητικών λόγων του άρθρου 30 ΕΚ, περιλαμβάνεται η δημόσια ασφάλεια, η προστασία της υγείας και της ζωής των ανθρώπων, η προφύλαξη των φυτών και η προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.

⁷ — Αvρί για την οδηγία 90/220.

⁸ — Αvρί για την οδηγία 2003/4.

⁹ — Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.ogm.gouv.fr/experimentations/evaluation_scientifique/cgb/avis_rapports/rapport_activite_1998/rapport_activite_1998.pdf.

Οδηγία 2001/18

πληθυσμό και το περιβάλλον και να παρέχεται υψηλό επίπεδο προστασίας.»

12. Η οδηγία 2001/18 ρυθμίζει την ελευθέρωση των ΓΤΟ στο περιβάλλον¹⁰. Ορίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει όποιος επιθυμεί να προβεί σε σκόπιμη ελευθέρωση των ΓΤΟ στο περιβάλλον.

15. Η περιγραφή αυτή περιλαμβάνει τις δοκιμές ελευθέρωσης ΓΤΟ στην ύπαιθρο.

13. Το άρθρο 1 της οδηγίας 2001/18 αναφέρει ότι στόχος της οδηγίας είναι «η προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών και η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος κατά τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών [...]».

14. Το άρθρο 2, παράγραφος 3, ορίζει τη «σκόπιμη ελευθέρωση» ως εξής:

«[...] οποιαδήποτε σκόπιμη εισαγωγή ενός ΓΤΟ ή ενός συνδυασμού ΓΤΟ στο περιβάλλον, κατά την οποία δεν χρησιμοποιούνται ειδικά μέτρα απομόνωσης προκειμένου να περιορίζεται η επαφή τους με τον ευρύτερο

16. Η οδηγία 2001/18 περιλαμβάνει τέσσερα μέρη και πολλά παραρτήματα. Το μέρος Α καθορίζει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στα κράτη μέλη όταν εγκρίνουν τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον. Τα μέρη Β και Γ περιλαμβάνουν διατάξεις ρυθμιζουσες λεπτομερώς την εφαρμοστέα διαδικασία χορήγησης άδειας για τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ για σκοπούς διαφορετικούς από τη διάθεση στην αγορά (μέρος Β) και τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά ως προϊόντων ή εντός προϊόντων (μέρος Γ). Το μέρος Δ περιέχει διάφορες τελικές διατάξεις οι οποίες, όπως οι διατάξεις του μέρους Α, είναι γενικής ισχύος. Τα παραρτήματα διευκρινίζουν λεπτομερέστερα τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με τα κύρια μέρη της οδηγίας.

17. Στο μέρος Α, το άρθρο 4 προβλέπει τη γενική διαδικασία χορήγησης άδειας που πρέπει να ακολουθήσουν όλοι οι κοινοποιούντες. Ειδικότερα, προβλέπει ότι:

¹⁰ — Η οδηγία 2001/18 κατάρτησε την οδηγία 90/220 με ισχύ από τις 17 Οκτωβρίου 2002.

«1. [...] Η σκόπιμη ελευθέρωση ή η διάθεση ΓΤΟ στην αγορά επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με το μέρος Β ή το μέρος Γ, αντίστοιχα.

υπόθεση διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν ως εξής:

2. Κάθε πρόσωπο, πριν υποβάλει κοινοποίηση σύμφωνα με το μέρος Β ή το μέρος Γ, διενεργεί αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου. Οι πληροφορίες που ενδέχεται να απαιτούνται για τη διενέργεια της αξιολόγησης του περιβαλλοντικού κινδύνου ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 [που αφορά τις φαρμακευτικές ουσίες και παρασκευάσματα για ανθρώπινη χρήση], οιοδήποτε πρόσωπο, πριν αρχίσει σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ ή συνδυασμού ΓΤΟ, πρέπει να υποβάλει κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους, στην επικράτεια του οποίου θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση.

[...]

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν την ή τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την τήρηση των απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας. Η αρμόδια αρχή εξετάζει εάν οι κοινοποιήσεις που προβλέπονται στα μέρη Β και Γ είναι σύμφωνες προς τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας και εάν η αξιολόγηση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 είναι κατάλληλη

2. Η κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει:

[...]»

α) τεχνικό φάκελο με τον οποίο παρέχονται οι πληροφορίες του παραρτήματος ΙΙΙ, οι οποίες απαιτούνται για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου της σκόπιμης ελευθέρωσης ενός ΓΤΟ ή συνδυασμού ΓΤΟ [...]

18. Το μέρος Β καθορίζει τη συνήθη διαδικασία κατάταξης για τους κοινοποιούντες που επιθυμούν (μεταξύ άλλων) να πραγματοποιήσουν δοκιμές ελευθέρωσης ΓΤΟ στην ύπαιθρο. Η διαδικασία προβλέπεται λεπτομερώς στο άρθρο 6. Οι κρίσιμες για την

[...]

8. Ο κοινοποιών μπορεί να πραγματοποιεί την ελευθέρωση μόνον εάν λάβει τη γραπτή συγκατάθεση της αρμόδιας αρχής και σύμφωνα με τους τυχόν όρους που ορίζονται στη συγκατάθεση αυτή.

2. Ο κοινοποιών μπορεί να υποδεικνύει τα στοιχεία της κοινοποίησης που υποβάλλεται δυνάμει της παρούσας οδηγίας, η αποκάλυψη των οποίων ενδέχεται να βλάψει την ανταγωνιστική θέση του και τα οποία, συνεπώς, θα πρέπει να θεωρούνται απόρρητα. Οι περιπτώσεις αυτές πρέπει να αιτιολογούνται κατά επαληθεύσιμο τρόπο.

[...]»

19. Το μέρος Δ της οδηγίας 2001/18 περιλαμβάνει δύο διατάξεις, τα άρθρα 25 και 31, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας οι οποίες επιβάλλουν υποχρεώσεις στις εθνικές αρχές όσον αφορά τις πληροφορίες που προσκομίζονται κατά τη διαδικασία χορήγησης άδειας.

3. Ύστερα από διαβούλευση με τον κοινοποιούντα, η αρμόδια αρχή καθορίζει τα στοιχεία που θα παραμείνουν απόρρητα και ενημερώνει τον κοινοποιούντα για την απόφασή της.

20. Το άρθρο 25 της οδηγίας 2001/18 αφορά τον απόρρητο χαρακτήρα των πληροφοριών που προσκομίζονται στις αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο της προβλεπόμενης στο μέρος Β διαδικασίας. Αναφέρει ότι:

4. Σε καμιά περίπτωση δεν είναι δυνατόν να θεωρούνται απόρρητα τα ακόλουθα στοιχεία, εφόσον υποβάλλονται σύμφωνα με [μεταξύ άλλων, το άρθρο 6]:

«1. Η Επιτροπή και οι αρμόδιες αρχές δεν αποκαλύπτουν σε τρίτους τυχόν εμπιστευτικές πληροφορίες που κοινοποιούνται ή ανταλλάσσονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και προστατεύουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με τα λαμβανόμενα στοιχεία.

— [...] τοποθεσία της ελευθέρωσης [...]»¹¹.

11 — Η διάταξη αυτή αντιστοιχεί στο άρθρο 19 της οδηγίας 90/220, στο οποίο βασίζεται το πρώτο ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο το Conseil d'État. Οι ουσιαστικές διατάξεις που ασκούν επιρροή στην υπόθεση δεν τροποποιήθηκαν.

21. Το άρθρο 31, παράγραφος 3, επιβάλλει υποχρέωση δημοσιότητας στα κράτη μέλη. Ορίζει ότι:

φυτό. Στο μέρος Β απαριθμούνται οι πληροφορίες που πρέπει να υπάρχουν στην κοινοποίηση που αφορά την ελευθέρωση ΓΤΟ ανώτερων φυτών.

«Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 και του σημείου Α.7 του παραρτήματος IV^[12],

α) τα κράτη μέλη συντάσσουν δημόσια μητρώα στα οποία καταγράφεται η τοποθεσία της ελευθέρωσης των ΓΤΟ, η οποία πραγματοποιείται δυνάμει του μέρους Β

23. Στο τμήμα Ε του παραρτήματος III Β περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που αφορούν τον τόπο στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση, τις οποίες πρέπει να απαιτούν οι αρμόδιες εθνικές αρχές. Ειδικότερα, η παράγραφος 1 του τμήματος Ε διευκρινίζει ότι ο κοινοποιών πρέπει να γνωστοποιεί τη «[γ]εωγραφική θέση και [το] μέγεθος του (των) τόπου (-ων) ελευθέρωσης»¹³.

[...].».

Οδηγία 90/313

22. Όσον αφορά τα παραρτήματα της οδηγίας, μόνον το παράρτημα III αφορά την παρούσα αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως. Το παράρτημα αυτό περιλαμβάνει τις πληροφορίες που πρέπει να κοινοποιούνται στις εθνικές αρχές κατά τη διαδικασία χορήγησης άδειας. Διαιρείται σε δύο μέρη. Στο μέρος Α απαριθμούνται οι πληροφορίες που πρέπει να προσκομίζονται όταν η κοινοποίηση αφορά ΓΤΟ εκτός από ανώτερο

24. Κατά τον χρόνο των επίδικων πραγματικών περιστατικών, η οδηγία 90/313 ρύθμιζε την πρόσβαση στην πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος, που διαθέτουν οι δημόσιες αρχές ενός κράτους μέλους¹⁴.

12 — Αμφότερα αφορούν τις κοινοποιήσεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο μέρος Γ.

13 — Αντιθέτως, η διάταξη III, Β, σημείο 1 του παραρτήματος III Α, στο οποίο περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που πρέπει να προσκομιστούν σχετικά με τον τόπο στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση στην περίπτωση αίτησης αφορώσας ΓΤΟ εκτός από ανώτερο φυτό, χρησιμοποιεί τη διατύπωση: «γεωγραφική θέση και στίγμα του τόπου ή των τόπων [της σχεδιαζόμενης ελευθέρωσης]». Η διατύπωση αυτή χρησιμοποιείται επίσης στην οδηγία 90/220.

14 — Αντικαταστάθηκε με την οδηγία 2003/4 με ισχύ από τις 14 Φεβρουαρίου 2005.

25. Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής αναφέρει ότι σκοπός της είναι «να εξασφαλισθεί η ελεύθερη πρόσβαση σε πληροφορίες για το περιβάλλον τις οποίες διαθέτουν οι δημόσιες αρχές, καθώς και η ελεύθερη διάδοση των πληροφοριών αυτών».

οφείλουν να καθιστούν δυνατή την πρόσβαση στην πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος. Έχει ως εξής:

26. Το άρθρο 2, στοιχείο α', της ίδιας οδηγίας καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Προβλέπει ότι:

«1. Με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη υποχρεώνουν τις δημόσιες αρχές να χορηγούν πληροφορίες για το περιβάλλον σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το ζητά, χωρίς το πρόσωπο αυτό να πρέπει να αποδεικνύει συμφέρον.

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

[...]

α) “πληροφορία σχετική με το περιβάλλον”: είναι κάθε διαθέσιμο στοιχείο, [...] για την κατάσταση των υδάτων, του αέρος, του εδάφους, της πανίδας, της χλωρίδας και των φυσικών χώρων, καθώς και για δραστηριότητες [...] ή μέτρα που επηρεάζουν ή δύναται να επηρεάσουν δυσμενώς τα ανωτέρω και για δραστηριότητες ή μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία των ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών μέτρων και των προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος.»

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης των πληροφοριών αυτών όταν οι πληροφορίες έχουν σχέση με:

[...]

27. Το άρθρο 3 της οδηγίας 90/313 καθορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου τα κράτη μέλη

— τη δημόσια ασφάλεια,

[...]

Επί του πρώτου ερωτήματος

- στοιχεία, η αποκάλυψη των οποίων θα είχε σαν αποτέλεσμα μάλλον να επηρεάσει δυσμενώς το περιβάλλον το οποίο αφορούν.

[...]

Κύρια διαδικασία

28. Ο Δήμος του Sausheim και η Γαλλική, η Ελληνική, η Ολλανδική και η Πολωνική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις και ανέπτυξαν προφορικά τους ισχυρισμούς τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 14ης Οκτωβρίου 2008.

Ανάλυση

29. Τα υποβληθέντα ερωτήματα σκοπούν να διευκρινίσουν τον τρόπο με τον οποίο οι οδηγίες που διέπουν την ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον αλληλεπιδρούν με τις οδηγίες που προβλέπουν την πρόσβαση σε πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος όσον αφορά την εν λόγω ελευθέρωση.

30. Η οδηγία 2001/18 δεν είναι οδηγία που αφορά κατά κύριο λόγο την «πρόσβαση στην πληροφόρηση». Έχει κυρίως σκοπό την παροχή ενός εναρμονισμένου νομοθετικού πλαισίου εντός του οποίου τα κράτη μέλη δύνανται να εγκρίνουν ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον. Καθορίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογούνται κατά περίπτωση οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι που μπορεί να παρουσιασθούν. Τα μέτρα που προβλέπει η οδηγία σκοπούν να εξασφαλίσουν την ασφαλή (και αποτελεσματική) ανάπτυξη των βιομηχανικών προϊόντων που χρησιμοποιούν ΓΤΟ¹⁵.

31. Προς τούτο, η οδηγία υποχρεώνει κάθε πρόσωπο το οποίο επιθυμεί να προβεί σε ελευθέρωση να προσκομίζει πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εντός του οποίου θα λάβει χώρα η σχεδιαζόμενη ελευθέρωση. Οι πληροφορίες αυτές σκοπούν να δώσουν στις εν λόγω αρχές τη δυνατότητα αποτελεσματικής αξιολόγησης του κινδύνου προτού αποφασίσουν αν θα δώσουν στον κοινοποιούντα την έγκριση να φέρει τους ΓΤΟ του σε επαφή με το περιβάλλον.

15 — Βλ. έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/18.

32. Εφόσον οι αρχές διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες, για να αποφασίσουν με πλήρη γνώση αν θα εγκρίνουν την ελευθέρωση, και λάβουν την απόφαση αυτή, η οδηγία 2001/18 τους επιβάλλει ορισμένες δευτερεύουσες υποχρεώσεις σχετικά με την προσήκουσα μεταγενέστερη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που προσκόμισε ο κοινοποιών.

33. Μία από τις υποχρεώσεις αυτές αφορά την πληροφόρηση του κοινού¹⁶. Ωστόσο, η υποχρέωση πληροφόρησης του κοινού είναι περισσότερο υποχρέωση επικοινωνική, παρά υποχρέωση που επιβάλλεται ανεξάρτητα.

34. Στη συνέχεια, θα εξετάσω ενδελεχώς τη δομή και το περιεχόμενο της οδηγίας.

35. Τα πρόσωπα που επιθυμούν την ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 6 της εν λόγω οδηγίας, να απευθύνουν κοινοποίηση στις αρμόδιες εθνικές αρχές και να προσκομίσουν φάκελο με πληροφορίες, προκειμένου οι αρχές αυτές να αποφασίσουν με πλήρη γνώση αν θα εγκρίνουν την ελευθέρωση.

36. Το άρθρο 6 της οδηγίας 2001/18 παρέμπει στο παράρτημά της ΙΙΙ. Στο παράρτημα αυτό περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που πρέπει να προσκομίσει ο κοινοποιών. Σε αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι

πληροφορίες για την τοποθεσία της ελευθέρωσης.

37. Στην υπό κρίση υπόθεση, ασκεί επιρροή το κείμενο του παραρτήματος ΙΙΙ Β¹⁷.

38. Το μέρος Ε, παράγραφος 1, του παραρτήματος ΙΙΙ Β αναφέρει ότι οι κοινοποιούντες πρέπει να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για τη «γεωγραφική θέση και το μέγεθος του (των) τόπου (-ων) ελευθέρωσης».

39. Ενώ το παράρτημα ΙΙΙ Α της οδηγίας 2001/18 (που εφαρμόζεται σε ΓΤΟ εκτός από τα ανώτερα φυτά) διευκρινίζει ότι ο κοινοποιών πρέπει να ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές για τη «γεωγραφική θέση και [το] στίγμα» του τόπου στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η σχεδιαζόμενη ελευθέρωση, το παράρτημα ΙΙΙ Β περιλαμβάνει προφανώς λιγότερο συγκεκριμένο ορισμό.

40. Είμαι της γνώμης ότι η εξήγηση βρίσκεται στον σκοπό του φακέλου της κοινοποίησης. Ο κοινοποιών υποχρεούται να προσκομίζει στις αρμόδιες αρχές τις πληροφορίες που χρειάζονται για τη διενέργεια της αξιολόγησης του περιβαλλοντικού κινδύνου προτού εγκρίνουν την ελευθέρωση¹⁸.

16 — Οι αιτιολογικές σκέψεις της Σύμβασης του Aarhus για την πρόσβαση στην πληροφόρηση, τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για θέματα περιβάλλοντος (2161 UNTS 447) τονίζουν σαφώς την αρχή ότι είναι επιθυμητή η διαφάνεια, μολονότι η πλειονότητα του κοινού δεν είναι ειδικοί επιστήμονες.

17 — Βλ. σημεία 8 και 9 ανωτέρω.

18 — Βλ. άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2001/18.

41. Το συγκεκριμένο επίπεδο λεπτομερειών που χρειάζονται οι αρχές αυτές ποικίλλει κατά περίπτωση¹⁹. Σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι δυνατό να αξιολογηθεί ικανοποιητικά ο περιβαλλοντικός κίνδυνος αν κοινοποιηθεί η επαρχία ή ο δήμος στον οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση. Στις λοιπές περιπτώσεις, αρκεί μόνον το ακριβές στίγμα²⁰.

42. Αφού οι αρμόδιες εθνικές αρχές λάβουν τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου και, ενδεχομένως, εγκρίνουν την ελευθέρωση, η οδηγία περιλαμβάνει επικουρικές διατάξεις διέπουσες την προσήκουσα μεταγενέστερη χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών²¹.

43. Το άρθρο 25 της οδηγίας 2001/18 καθορίζει ορισμένους λόγους τους οποίους μπορεί να επικαλεστεί ο κοινοποιών για να ζητήσει από τις εθνικές αρχές να μη δημοσιοποιήσουν τις προσκομισθείσες κατά τη διαδικασία χορήγησης άδειας πληροφορίες, οι οποίες περιλαμβάνονται στο άρθρο 6 της οδηγίας

αυτής και προβλέπονται λεπτομερώς στο παράρτημα III.

44. Το άρθρο 25, παράγραφος 4, καθορίζει τα όρια αυτού του δικαιώματος προστασίας. Ειδικότερα, η διάταξη αυτή αναφέρει ότι *σε καμιά περίπτωση* η «τοποθεσία της ελευθέρωσης» δεν μπορεί να παραμείνει απόρρητη για το κοινό.

45. Κατά την άποψή μου, η φράση «τοποθεσία της ελευθέρωσης» του άρθρου 25 συνιστά περιγραφική διατύπωση που πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι παραπέμπει στις πληροφορίες που αφορούν την τοποθεσία, τις οποίες χρειάζονται οι εθνικές αρχές για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης άδειας σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

19 — Η δέκατη όγδοη και η δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη αντανακλούν την προσέγγιση αυτή κατά περίπτωση.

20 — Η Ολλανδική Κυβέρνηση ορθώς παρατηρεί ότι ο βαθμός ακρίβειας με τον οποίο καθορίζεται μια τοποθεσία δεν αντιστοιχεί οπωσδήποτε στην καταχώριση ενός γαιοτεμαχίου στο κτηματολόγιο. Ένα γαιοτεμάχιο μπορεί να είναι μικρό ή αρκετά μεγάλο. Η ονοματοδοσία διαφέρει αναλόγως των κρατών μελών. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν ότι το παράρτημα III Β πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει να συγκεκριμενοποιείται η τοποθεσία σε σχέση με απαιτούμενα για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου.

21 — Δύο από τις διατάξεις αυτές, τα άρθρα 9 και 24 της οδηγίας 2001/18, εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του άρθρου 25. Επομένως, οι διατάξεις αυτές δεν είναι λυσιτελείς για την παρούσα αίτηση προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

46. Εφόσον το άρθρο 25 της οδηγίας 2001/18 είναι γενικής ισχύος, είναι επομένως εύλογο ότι το άρθρο 25, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας χρησιμοποιεί τον γενικό όρο «τοποθεσία της ελευθέρωσης» για να καλύψει συγχρόνως τις περιπτώσεις στις οποίες λιγότερο συγκεκριμένη τοποθεσία αρκεί για να πληρούνται οι ανάγκες αξιολόγησης του

περιβαλλοντικού κινδύνου και τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να προσκομισθούν τα στοιχεία για τη γεωγραφική θέση και το στίγμα του τόπου στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση²².

47. Κατά συνέπεια, δεν μπορώ να δεχθώ ότι η φράση «τοποθεσία της ελευθέρωσης» αφήνει στα κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως που τους δίνει τη δυνατότητα ανεύρεσης ισορροπίας μεταξύ της δημόσιας ασφάλειας και του δικαιώματος του κοινού να έχει πρόσβαση στην πληροφόρηση²³.

48. Το άρθρο 25, παράγραφος 4, της οδηγίας 2001/18 πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος υποχρεούται να γνωστοποιήσει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία, τις οποίες διαθέτει, κατ' εφαρμογήν του παραρτήματος III. Γενικότερα, η υποχρέωση που επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές η οδηγία 2001/18 συνίσταται στη δημοσιοποίηση των πληροφοριών που έχουν λάβει για να αξιολογήσουν τον περιβαλλοντικό κίνδυνο και να εγκρίνουν την ελευθέρωση (με την επιφύλαξη μόνον των συγκεκριμένων λόγων απορρήτου του άρθρου 25, παράγραφος 1).

22 — Τα διάφορα γλωσσικά κείμενα της οδηγίας 2001/18 τείνουν στη συστηματική χρήση ενός γενικού όρου στο άρθρο 25, παράγραφος 4. Βλ., παραδείγματος χάρι, το ισπανικό, το γερμανικό, το γαλλικό και το ολλανδικό κείμενο, τα οποία παραπέμπουν στην τοποθεσία της ελευθέρωσης, αντί να αναφέρουν συγκεκριμένα τον τόπο ή τους τόπους στους οποίους θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση.

23 — Κατά συνέπεια, δεν δέχομαι τον ισχυρισμό της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι το γεγονός ότι η πλειονότητα των κρατών μελών επέλεξαν να δημοσιοποιήσουν μόνον την ευρύτερη γεωγραφική ζώνη όπου πραγματοποιείται η ελευθέρωση καταδεικνύει ότι ο νομοθέτης θέλησε το άρθρο 25, παράγραφος 4, της οδηγίας 2001/18 να ερμηνεύεται ως περιέχον περιθώριο εκτιμήσεως.

49. Η ερμηνεία που προτείνω έχει δύο συνέπειες. Πρώτον, οι εθνικές αρχές δεν δύνανται να υποχρεούνται να δημοσιοποιήσουν πληροφορίες τις οποίες δεν διαθέτουν²⁴. Δεύτερον, αν οι αρχές αυτές λάβουν πληροφορίες (ακόμη και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης άδειας) που δεν απαιτούνται για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου, οι πληροφορίες αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος III και, επομένως, οι αρχές δεν υποχρεούνται, βάσει της οδηγίας 2001/18, να τις γνωστοποιήσουν σε έναν αιτούντα²⁵.

50. Το άρθρο 25 δεν μπορεί να νοηθεί υπό την έννοια ότι λειτουργεί ως φίλτρο για την κοινοποίηση των πληροφοριών που αφορούν τον τόπο στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση. Νομίζω ότι το άρθρο 25 πρέπει να νοηθεί μάλλον ως εξής. Το άρθρο 25, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/18 επιβάλλει δύο υποχρεώσεις στην Επιτροπή και στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών: την υποχρέωση να μη δημοσιοποιούν σε τρίτους «εμπιστευτικές πληροφορίες που κοινοποιούνται ή ανταλλάσσονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας» και την υποχρέωση προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με τα λαμβανόμενα στοιχεία. Το εν λόγω άρθρο 25, παράγραφοι 2 και 3, ορίζει τη διαδικασία με την οποία πρέπει να καθορίζεται το περιεχόμενο

24 — Οι πληροφορίες που πρέπει να κατέχουν καθορίζονται από την υποχρέωση του κράτους μέλους να εκπληρώνει αποτελεσματικά τα καθήκοντά του σχετικά με την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου.

25 — Ωστόσο, οι αρχές αυτές μπορεί να υποχρεούνται να τις δημοσιοποιήσουν βάσει της οδηγίας 90/313/ΕΚ, σημεία 50 επ. κατωτέρω.

των προς προστασία δικαιωμάτων. Επομένως, όταν εφαρμόζουν τη διαδικασία αυτή, οι αρμόδιες αρχές ασκούν την κρίση τους²⁶. Η ενέργεια αυτή συνεπάγεται την άσκηση ορισμένης διακριτικής ευχέρειας.

51. Αντιθέτως, το άρθρο 25, παράγραφος 4, της οδηγίας 2001/18 αναφέρει ρητώς ποιες πληροφορίες *δεν είναι δυνατό* να παραμείνουν απόρρητες. Στην περίπτωση αυτή, αποκλείεται η άσκηση διακριτικής ευχέρειας ή κρίσης. Η οδηγία δεν δίνει στις εθνικές αρχές το δικαίωμα να φιλτράρουν τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 25, παράγραφος 4, και να αποφασίζουν ποια αποσπάσματα (παραδείγματος χάρη) των σχεδίων εποπτείας των ΓΤΟ και των σχεδίων επέμβασης σε περίπτωση επείγοντος δεν πρέπει να δημοσιοποιηθούν. Αντιθέτως, αναφέρεται ρητώς ότι «σε καμιά περίπτωση» οι πληροφορίες αυτές δεν παραμένουν απόρρητες. Κατά την άποψή μου, όταν, στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης, οι αρμόδιες αρχές λάβουν, προς αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου, πληροφορίες εμπόλπουσες σε μια από τις κατηγορίες του άρθρου 25, παράγραφος 4, δεν διαθέτουν καμιά διακριτική ευχέρεια για τον τρόπο αντιμετώπισης των πληροφοριών αυτών. Οι πληροφορίες αυτές δεν μπορούν να παραμείνουν απόρρητες.

52. Η εξέταση του άρθρου 31, παράγραφος 3, στοιχείο α', της οδηγίας 2001/18 ενισχύει επίσης την ιδέα ότι, συγκεκριμένα, ο τόπος στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση δεν μπορεί, σε καμιά περίπτωση, να παραμείνει απόρρητος. Η διάταξη αυτή απαιτεί από τα κράτη μέλη να «συντάσσουν δημόσια μητρώα στα οποία καταγράφεται η

τοποθεσία της ελευθέρωσης των ΓΤΟ, η οποία πραγματοποιείται δυνάμει του μέρους Β»²⁷. Προδήλως, η υποχρέωση αυτή δεν πληρούται αν οι πληροφορίες για την τοποθεσία της ελευθέρωσης κριθούν απόρρητες σύμφωνα με το άρθρο 25, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας.

53. Συμπεραίνω ότι, δυνάμει των οδηγιών 90/220 και 2001/18, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τις πληροφορίες που αφορούν την τοποθεσία της ελευθέρωσης, με την ίδια ακρίβεια που απαιτείται για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης άδειας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

54. Σε αντίθεση με την οδηγία 2001/18 (η οποία αφορά κυρίως τις διαδικασίες χορήγησης άδειας ελευθέρωσης ΓΤΟ υπό συνθήκες ασφάλειας), η οδηγία 90/313 έχει ως συγκεκριμένο σκοπό, όπως δηλώνει ο τίτλος της, να καταστήσει δυνατή την πρόσβαση του κοινού στην πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος που διαθέτουν οι

26 — Βλ. διατύπωση του άρθρου 25, παράγραφος 3: «καθορίζει τα στοιχεία που θα παραμείνουν απόρρητα».

27 — Η φράση «τοποθεσία της ελευθέρωσης» του άρθρου 31 πρέπει να ερμηνεύεται, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες για την ερμηνεία του άρθρου 25, παράγραφος 4, της οδηγίας 2001/18 αρχές υπό την έννοια ότι αφορά την τοποθεσία την οποία υποχρεούται να κοινοποιήσει ο κοινοποιών στις αρμόδιες αρχές δυνάμει του παραρτήματος ΙΙΙ.

εθνικές αρχές. Το σύστημα της οδηγίας διευκολύνει την πρόσβαση στην πληροφόρηση προβλέποντας ορισμένες παρεκκλίσεις, βάσει των οποίων, υπό ορισμένες συνθήκες, τα κράτη μέλη δύνανται να αρνηθούν τη δημοσιοποίηση της πληροφόρησης αυτής.

ποιούντος) που δικαιολογούν περιορισμό της δημοσιοποίησης, ενώ το άρθρο 3 της οδηγίας 90/313 αναφέρει άλλους λόγους (μεταξύ άλλων, τη δημόσια ασφάλεια). Το επιχείρημα αυτό δεν αντανακλά ούτε τη δομή της οδηγίας 2001/18 ούτε τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρά με τις άλλες οδηγίες για την πρόσβαση σε πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος²⁹.

55. Οι οδηγίες αυτές έχουν σκοπό να καταστήσουν δυνατή την πρόσβαση σε πληροφορίες οι οποίες, σε διαφορετική περίπτωση, δεν θα δημοσιοποιούνταν. Ο σκοπός τους δεν είναι να αποτελέσουν συμπληρωματική βάση για τον περιορισμό της πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες οι οποίες, σε διαφορετική περίπτωση, θα δημοσιοποιούνταν²⁸.

58. Όταν οι αρχές ενός κράτους μέλους διαθέτουν περισσότερες πληροφορίες τις οποίες δεν υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν δυνάμει της οδηγίας 2001/18, καθίσταται λυσιτελής η οδηγία 90/313³⁰. Αίτηση πρόσβασης στις πληροφορίες αυτές μπορεί να υποβληθεί βάσει των εθνικών διατάξεων μεταφοράς της οδηγίας 90/313 στην εσωτερική έννομη τάξη.

56. Ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται τις διατάξεις των οδηγιών 90/313 και 2003/4 για να αρνηθεί την πρόσβαση σε πληροφορίες που δημοσιοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των οδηγιών 2001/18 και 90/220.

59. Ωστόσο, ένα κράτος μέλος μπορεί να επικαλεστεί τους απαριθμούμενους στο άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/313 λόγους για να δικαιολογήσει την άρνησή του να δημοσιοποιήσει πληροφορίες για την

57. Κατά συνέπεια, απορρίπτω το επιχείρημα, το οποίο πρόέβαλαν ο Δήμος του Sausheim και η Γαλλική, η Ελληνική και η Πολωνική Κυβέρνηση, ότι το άρθρο 25 της οδηγίας 2001/18 αναφέρει ορισμένους λόγους (πνευματική ιδιοκτησία, ανταγωνισμό, οικονομικά συμφέροντα του κοινο-

29 — Βλ., εξάλλου, προτάσεις μου στην υπόθεση C-345/06, Heinrich (που εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου), στα σημεία 55 έως 58, όπου εκφράζω παρεμφερείς απόψεις όσον αφορά τη δομική σχέση μεταξύ του άρθρου 254 ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43).

30 — Ας υποθέσουμε, παραδείγματος χάρη, ότι, για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού κινδύνου, δεν χρειάζεται να είναι γνωστή η γεωγραφική θέση και το στίγμα των γαιοτεμαχίων στα οποία θα πραγματοποιηθούν οι σχεδιαζόμενες δοκιμές, αλλά ο κοινοποιών έχει, ούτως ή άλλως, κοινοποιήσει τα στοιχεία αυτά κατά την υποβολή αίτησης σύμφωνα με το παράρτημα III Β.

28 — Βλ. πρώτη, δεύτερη, πέμπτη και ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας.

τοποθεσία της ελευθέρωσης, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου αυτού. Περιορισμός για λόγους δημόσιας ασφάλειας (ένας από τους λόγους που περιλαμβάνονται στο άρθρο 3, παράγραφος 2) καλύπτει, κατά την άποψή μου, τις συνθήκες υπό τις οποίες η δημοσιοποίηση της ακριβούς τοποθεσίας της ελευθέρωσης θα κατέληγε στη μη σύννομη καταστροφή της.

60. Αντιλαμβάνομαι ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, η ερμηνεία που προτείνω δεν αφήνει στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη άλλη επιλογή εκτός από τη δημοσιοποίηση της ακριβούς τοποθεσίας της ελευθέρωσης. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Γαλλική και η Ολλανδική Κυβέρνηση υπενθύμισαν στο Δικαστήριο ότι λεπτομερής γνωστοποίηση της τοποθεσίας μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή των καλλιιεργειών. Αν εξαπλωθούν τέτοιες ενέργειες, μπορεί να καθυστερήσει η ανάπτυξη των ΓΤΟ. Οι κυβερνήσεις αυτές προέβλεπαν ότι κυρώσεις που επιβάλλονται μετά το γεγονός, όπως ποινικές κυρώσεις για καταστροφή σοδειάς, δεν είναι κατ' ανάγκη αποτελεσματικές έναντι των ακτιβιστών οικολόγων.

61. Όταν επιτραπεί η πρόσβαση σε πληροφορίες, τούτο μπορεί να συνεπάγεται την αποδοχή αυξημένου κινδύνου μικρότερης ασφάλειας. Ο κοινοτικός νομοθέτης είναι και παραμένει ελεύθερος να προσαρμόζει την ισορροπία μεταξύ της προώθησης των καλλιιεργειών ΓΤΟ και της ενίσχυσης της πρόσβασης του κοινού στην πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος, αν η πείρα υποδηλώνει ότι η υφιστάμενη ισορροπία δεν είναι λειτουργική.

62. Επιπλέον, το άρθρο 95 ΕΚ³¹ δίνει τη δυνατότητα σ' ένα κράτος μέλος, το οποίο αντιμετωπίζει ιδιαιτέρως σοβαρό πρόβλημα δημόσιας τάξης, να διατηρήσει σε ισχύ εθνικά μέτρα που θέτουν αυστηρότερα όρια στην πρόσβαση του κοινού σε λεπτομερείς πληροφορίες για την ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον. Αν ένα κράτος μέλος κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής και συστηματικά δεν γνωστοποιεί επακριβώς μια τοποθεσία, κάθε λεπτομερέστερη πληροφορία που διαθέτει θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 90/313. Επομένως, το κράτος θα έχει τη δυνατότητα να αρνηθεί τη δημοσιοποίηση βάσει της εξαίρεσης που αντλείται από τη δημόσια ασφάλεια των οδηγιών αυτών.

63. Κάθε κράτος μέλος που επιθυμεί με τον τρόπο αυτό να διατηρήσει σε ισχύ εθνικά μέτρα πρέπει, ωστόσο να ακολουθήσει την υποχρεωτική διαδικασία του άρθρου 95 ΕΚ. Η Γαλλική Κυβέρνηση δεν έκανε χρήση της δυνατότητας αυτής³².

64. Τέλος, δεν γνωρίζω καμία γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου την οποία μπορούν να επικαλούνται οι αρμόδιες εθνικές αρχές για να δικαιολογούν την άρνηση δημοσιοποίησης των πληροφοριών αυτών. Κατά τη διάρκεια της ένδικης διαδικασίας δεν έγινε μνεία, ούτε καν επίκληση, καμιάς τέτοιας αρχής από τους υποβαλόντες παρατηρήσεις.

31 — Νομική βάση της οδηγίας 2001/18. Η οδηγία 90/200 βασίζεται στο άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ (πρόδρομος του άρθρου 95 ΕΚ).

32 — Πράγματι, διαπιστώνω ότι ο Γάλλος νομοθέτης εξέδωσε προσφάτως τον νόμο 2008-595, της 25ης Ιουνίου 2008 (JORF 148, της 26ης Ιουνίου 2008, σ. 10218), που υποχρεώνει τις εθνικές αρχές να δημοσιοποιούν την ακριβή τοποθεσία στην οποία πραγματοποιείται ελευθέρωση ΓΤΟ.

Πρόταση

65. Συνεπώς, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα δύο ερωτήματα που υπέβαλε το Conseil d'État:

- 1) Ο «τόπος» στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η ελευθέρωση των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 25 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, δεν μπορεί να παραμείνει απόρρητος, αντιστοιχεί στην περιοχή που περιλαμβάνεται στην κοινοποίηση που απευθύνεται στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 6 της οδηγίας αυτής.
- 2) Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επικαλούνται εξαιρέσεις αντλούμενες από την προστασία της δημόσιας τάξης της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος, για να αρνούνται τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών για την τοποθεσία, η οποία είναι υποχρεωτική δυνάμει της οδηγίας 2001/18.